

UIT DE BUITENDIENST

Tipgevers één - twee - drie

Tip één

Het aantal pissebedden dat de woning met ons deelt is volgens mij niet onrustbarend. Iedere dag komen we er wel een aantal tegen, die zich door de hal verplaatsen of zich in het toilet ophouden. Vooral in het toilet kan ik in alle rust hun gedragingen bestuderen en heb ik het gevoel veel overwerk te verrichten.

Het zijn wonderlijke dieren deze landkreeften, die zich steeds beter thuis blijken te voelen in onze woning.

Op een zeker moment begint het mijn vrouw echter te vervelen en na de opmerking dat ze de Afdeling Bestrijding van Dierplagen Wageningen wil inschakelen, ga ik op onderzoek uit.

Deze kruipruimte is altijd al vochtig geweest, zodat ik er weinig vertrouwen in heb om hier iets te ontdekken. Onder de vloer zie ik vele pissebedden, die zich in het schijnsel van mijn zaklantaarn verplaatsen. De ruimte blijkt toch veel natter te zijn dan ik had gedacht en de tussenmuur naar de burens is zelfs drijfnat.

Ik wring mijn hoofd in de meterkast en vind eindelijk een verklaring voor de be-

schimmelde tassen, schoenen en kleding, die hier hun rustplaats hebben. Het water loopt hier langs de muur naar beneden richting kruipruimte en pissebedden. Op zolder blijkt de waterleiding lek te zijn, net waar deze in de leidingkoker verdwijnt. In de loop der jaren is de opening waarschijnlijk verder uitgesleten, waardoor de vochtigheid en het aantal pissebedden steeds toenam.

Na de loodgieter verdwijnen nu ook de pissebedden en houd ik me weer bezig met het bestuderen van de verjaardagskalender. Toch zorgden de pissebedden ervoor dat grotere schade werd voorkomen en daarvoor ben ik ze nog steeds dankbaar.

Tip twee

Dit voorjaar klaagden mijn burens over steekmuggen, die hun naam eer aandeden met achterlating van gevoelige plekken.

Overlast door steekmuggen is vaak te wijten aan water onder de vloer, dus kijk ik na een half jaar (zie tip één), eerst maar weer eens in de eigen kruipruimte. Deze is op de doorgang onder de funde-

"pissebedden (*Oniscoidea*), foto Rijksinstituut voor Natuurbeheer - Arnhem"

ringsbalk na redelijk droog en zowel pissebedden als muggen blijken afwezig. Bij mijn burens tref ik een geheel andere situatie aan. Hier klinkt het gegons van duizenden muggen. Een egale wateroppervlakte bedekt een groot deel van de kruipruimte. Met een geleend apparaat pompen de buurman en ik het water weg en baggeren onder de funderingsbalk door om de afvoer van het keukengedeelte te bekijken. Er is hier geen spoor van lekkage te bekennen, dus zal het misschien toch wel grondwater zijn. Buurman nummer drie meent dat zijn kruipruimte droog is, maar na ons onderzoek trekt hij zijn bewering snel in. De pomp verricht goed werk, waardoor we ook hier het gedeelte onder de keukens kunnen bekijken. Na het opendraai-

en van de keukenkraan stroomt het water rechtstreeks onder de vloer. Op de afvoer ontbreekt een afsluitdop en op de vraag hoelang dit al het geval is, krijgen we geen antwoord.

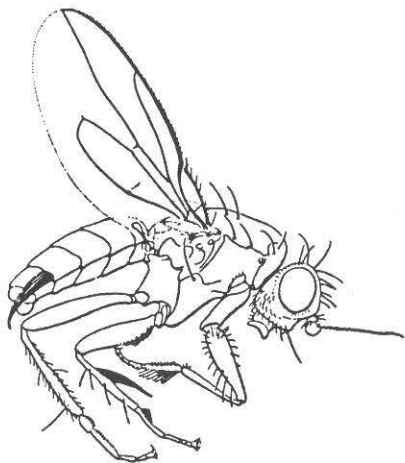
Uiteindelijk hebben we toch de oorzaak gevonden en een eenvoudige afsluitdop met een beetje pvc-lijm voorkomt verdere problemen.

Ook hier wezen plaagdieren ons erop dat er iets aan de hand moest zijn, waarna we met een simpele handeling het weg-drijven van ons woonblok wisten te voorkomen.

Tip drie

De bewoners van een bungalow kregen vorig jaar last van latrinevliegen en zoch-

ten contact met de afdeling ongediertebestrijding van een naburige gemeente. Deze wees ze op een vermoedelijke lekkage, maar om dit vast te stellen zou de vloerbedekking moeten worden verwijderd. Dit stuitte toen op problemen en met een spuitbus schoven de bewoners het probleem nog even voor zich uit.

"de latrinevlieg (*Leptocera fontinalis* Fall.)"

Deze zomer laten de vliegjes zich echter toch weer zien en word ik bij de zaak betrokken. Op de vensterbank in de woonkamer hebben zich al weer veel vliegjes verzameld. Ook buiten rondom de ventilatieopeningen zitten vliegjes, die net als wij van de zomerzon genieten. De vliegjes moeten onder de vloer vandaan komen, zodat we nu met toestemming van de bewoners het meubilair verplaatsen en de vastgespijkerde vloerbedekking voorzichtig losmaken. Onder de puzzel van zachtboardplaten vinden we het luik dat toegang verschaft tot de kruipruimte. Deze ruimte staat voor de helft onder water en de rioolstank laat niets te raden over. De toiletafvoer van de bovenverdieping, die door de spouwmuur

loopt, is kapot. Het spoelwater stroomt rechtstreeks in de kruipruimte. De balken en houten vloer zijn al wit beschimmeld. Het is voor de onderzoeker altijd weer plezierig, wanneer deze de oorzaak opspoor, maar voor de huiseigenaar is de boodschap soms wat pijnlijk. De riole-ring repareren, vervuilde grond afvoeren, schoon zand aanvoeren en het aanbrengen van een paar extra ventilatieopeningen vormen een behoorlijke aanslag op de portemonnee.

In dit geval zetten latrinevliegen ons op het spoor van een lekkage, waardoor na herstel de houten vloer behouden kan blijven en stank- en vochtproblemen tot het verleden behoren.

P.C. Groebe.

HOE MAAK JE ALS RAT JE EIGEN SILO?

In een eerder nummer van Rat en Muis (jaargang 33, 1e kwartaal: 23-27) werd geschreven over "het voorkómen en de bestrijding van de bruine rat in de open loopstal".

Aangegeven werd dat het lokaas uitgezet moet worden op plaatsen die zo dicht mogelijk bij de nestelgelegenheid van de ratten te vinden zijn. Immers, hoe korter de door de rat af te leggen weg van schuilplaats naar voerplek, hoe kleiner de kans is dat hij wordt opgemerkt.

Dat ratten hun schuilplaatsen ook vinden in de isolatie die aangebracht wordt tussen de zoldering van de melkstal en de vloer van de voersilo werd duidelijk toen een boer besloot de silo op de zolder af te breken, omdat hij een buitensilo ging plaatsen.

Omdat nieuwe leidingen naar de voerbakken van de koeien in de melkstal moesten worden aangelegd, werden het plafond van de melkstal en de isolatieplaten weggehaald. Toen bleek pas dat de

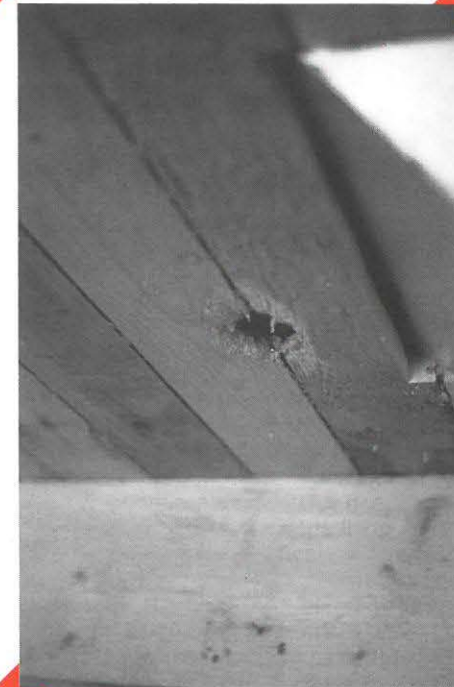
Bruine rat-schade. Geknaagd gat in zolder (= silobodem) vloer; van onder uit.

isolatie door ratten volkomen kapot gevreten was. De ruimte tussen de balken was in belangrijke mate gevuld met oorspronkelijk voor de koeien bestemde brokken.

Bij aanleg was de silovloer geheel in goede staat. De ratten hadden echter kans gezien om van onder uit een gat in de vloer te knagen (zie foto's), waardoor de brokken van boven naar beneden vielen. Zij hadden zo hun eigen silo gemaakt! Het vreten dus altijd bij de hand en de deur niet meer uit om "boodschappen" te doen. Dus waarom zou je als rat in zo'n situatie nog op zoek gaan naar uitgelegd lokaas? Dat doe je alleen als het om een speciale aanbieding gaat.

Vers en aantrekkelijk lokaas dat op een goed bereikbare plaats te vinden is vormt altijd een voorwaarde om op afdoende wijze een bestrijding uit te kunnen voeren, maar dan moet er natuurlijk geen ander voer bereikbaar zijn.

De bestrijder moet slimmer zijn dan de ratten en hij moet achterhalen waar de rat het liefst zijn "koopwaar" haalt. Onbetwist is bovendien het feit dat een goede wering ratten hun nestelgelegenheid kan ontnemen. In bovengenoemd geval zou die wering hebben kunnen bestaan uit het niet weer aanbrengen van nieuwe plafondplaten en isolatie.

Bruine rat-schade. In zoldering geknaagd gat van onder uit.

Omdat op veel melkveebedrijven de hinder door ratten op en rond de silo optreedt, lijkt in die gevallen het advies tot verwijdering van plafond en isolatie op zijn plaats. Zo ontstaat een overzichtelijke situatie en de ratten kunnen zich daar niet meer vestigen.

Samen met andere te nemen (bouwkundige en hygiënische) weringsmaatregelen zal het beslist lukken de ratten de baas te blijven.

A.D. Bode.